

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos

Sisäministeriö

kirjaamo.sm@gov.fi

Hanketunnus: VN/10916/2023

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen lausunto luonnoksesta sisäministeriön asetukseksi pelastustoimen tilannekuvatoiminnasta

Ehdotetussa asetuksessa säädettäisiin pelastustoimen tilannekuvan sisällöstä, kokoamisesta, analysoinnista, ylläpitämisestä ja jakamisesta. Asetuksen tavoitteena on täsmentää tilannekuvatoimintaan liittyviä velvoitteita ja työnjakoa.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen lausunto

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen näkökulmasta ei ole tarkoituksenmukaista, että asetustekstin rinnalle laaditaan hyvin yksityiskohtainen muistio.

Tilannekuvan kokoaminen, ylläpitäminen ja jakaminen ovat luonteeltaan dynaamista toimintaa ja säädöskokonaisuuden tulee sisältää tarkoituksenmukainen liikkumavara, jotta tilannekeskustoimintaan ja johtamiseen liittyvät moninaiset hyvinvointialueiden tarpeet ja ratkaisut olisivat yhteensovittavissa tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Merkittävä osa hyvinvointialueen yhteisestä suorituskyvystä rakentuu usean toimijan yhteistyön varaan. Toimialakohtaista osaoptimointia tulee välttää. Hyvinvointialuelähtöisinä palvelutarpeina ja ratkaisuna on esimerkiksi esitetty 24/7 palvelevien *kiireellisten palvelujen tilannekeskusta*, jolloin yhteen toiminnalliseen kokonaisuuteen saataisiin tehokkaasti liitettyä hyvinvointialueen toimialojen kaikkien kiireellisten palvelujen tilannekuvan ylläpito ja tehtävien koordinointi. Asetuksen perusteella jää epäselväksi, miten pelastustointa pelkästään koskeva suunnitteluarkkitehtuuri sopii suunniteltuihin laajempiin kokonaisuuksiin. On myös epäselvää, kuinka rahoitusperiaatteet voivat ottaa huomioon hyvinvointialueiden palvelutuotannon tarpeet tilannekeskuspalvelujen osalta.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen näkökulmasta olisi perusteltua muokata esityksessä käytettyä terminologiaa niiltä osin, että jatkossa termillä ”alueellinen

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos

toiminta” viitattaisiin aina hyvinvointialueeseen. Kun yhteistoiminta-alueista ollaan säättämässä, tulisi YTA-alueiden toimintaan viitatessa käyttää termiä yhteistoiminta-alueen tai yhteistoiminta-alueen toiminta jne.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimi pitää luonnoksen puutteena, että asetuksessa korostuu liiaksi pelastustoimen tilannekuvatoiminnan järjestäminen pelastustoiminnan yhteistyöalueen muiden pelastuslaitosten kanssa. Yhteistyöaluejako tai -raja ei lain pelastustoimen järjestämisestä mukaan (613/2021 § 3:n 2 momentti) saa millään tavoin vaikuttaa palvelujen toiminnalliseen toteutukseen ja siten hyvinvointialueiden yhteistyön järjestelyjen merkitys ei määräydy yhteistyöalueäärityksen mukaan.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimi esittää, että asetuksessa säädetään tilannetietojen välittämisen kaksisuuntaisuudesta. Perinteinen ongelma valtiojohtoisessa tilannekeskustoiminnassa on ollut tietovirtojen yksisuuntaisuus ja nyt olisi ensimmäistä kertaa mahdollisuus varmistaa, että hyvinvointialueet saavat vakioidulla tavalla tarvitsemansa tiedot keskushallinnon toiminnoista ja tiedoista.

Harri Setälä
pelastusjohtaja